

Nr 462.

Av herrar Hjalmarson och förste vice talmannen Skoglund,
i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 80, angående prisutjämningsavgift m. m.

I proposition nr 80 vid årets riksdag föreslås bl. a., att Kungl. Maj:t skall erhålla fortsatt generellt bemyndigande att uttaga prisutjämningsavgift t.o.m. den 30 juni 1954.

Kungl. Maj:t har haft sådant riksdagens bemyndigande sedan den 1 juli 1945. Syftet med avgiften har angivits vara att förhindra att höga utlandspriser på vissa varor skulle verka prisstegrande inom landet. Sedan föregående år har dessutom den synpunkten anförts, att vid fastställande av prisutjämningsavgift handelspolitiska synpunkter skulle kunna vinna beaktande.

Några prisutjämningsavgifter utgår för närvarande icke. På grund av nedgången av exportpriserna för skogsprodukter föreligger i dagens läge ej heller något behov att uttaga prisutjämningsavgift. Det för hela vår exportindustri rådande höga kostnadsläget med därav föranledda avsättningsvårigheter har i stället aktualiserat frågan om åtgärder som kan stimulera exporten. Mot bakgrunden av att finansministern enligt statsverkspropositionen räknar med en minskning av vår valutareserv med omkring 500 miljoner kronor ter sig detta särskilt angeläget. Ett fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att uttaga prisutjämningsavgift måste i detta läge te sig icke blott obehövt utan även psykologiskt olyckligt. De erfarenheter näringslivet haft angående retroaktiv tillämpning av bemyndigandet är ägnade att framkalla ett osäkerhetstillstånd som vid ett fortsatt bemyndigande måste verka bromsande för den potentielle exportören.

Under den tid prisutjämningsavgift utgick hade denna karaktären av en exportavgift. Såsom sådan väckte den stor irritation inom avnämmländerna. Särskilt har detta visat sig vara fallet inom USA, där Sverige under de senaste åren förlorat en betydande del av sin marknad för skogsprodukter. Möjligheten att återtaga dessa marknader torde icke minst sammanhånga med att prisutjämningsavgift definitivt avskaffas.

Ett väsentligt inslag i de senaste årens ekonomiska politik i vårt land har varit tillgripandet av fysiska kontroller av olika slag i stället för tillämpande av generella finans- och penningpolitiska åtgärder. Erfarenheten har visat, att dessa direkta kontrollåtgärder icke varit effektiva och

att de haft olyckliga biverkningar. Prisutjämningsavgiften utgör i detta avseende intet undantag. Vi kan därför inte biträda den uppfattningen att regeringen bör erhålla förlängt bemyndigande att uttaga prisutjämningsavgift.

Under åberopande av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 80, i vad densamma avser fortsatt bemyndigande för Kungl. Maj:t att för tiden t. o. m. den 30 juni 1954 uttaga prisutjämningsavgift.

Stockholm den 25 mars 1953.

Jarl Hjalmarsen.

Martin Skoglund.
